

Nr 1001

Av herr Elmstedt m. fl., *angående det studiesociala stödet.*

(Lika lydande med motion nr 860 i Första kammaren)

År 1964 fattade riksdagen beslut angående studiesocialt stöd till studerande ungdom. Därvid antogs studiehjälpsreglementet och studiemedelsförordningen, vilka fortfarande gäller med mindre ändringar.

Studiemedelsförordningen reglerar stödet till studerande vid universitet och högskolor samt de övriga läroanstalter eller utbildningslinjer som Kungl. Maj:t bestämmer. Studiemedel beräknas för termin och utgår i allmänhet med sjuttio procent av basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Därigenom åtnjuter den studerande årligen studiemedel med belopp motsvarande 1,4 basbelopp. Därjämte utgår barn tillägg i förekommande fall.

I studiemedel ingår studiebidrag om i allmänhet 1 750 kronor per läsår. Den del av studiemedel som inte utgör studiebidrag skall medelst årliga avgifter återbetalas till statsverket. Anknytningen till basbeloppet innebär att studiemedlen är värdebeständiga. Däremot utgår studiebidraget med ett fast belopp om 1 750 kronor om året. Den återbetalningspliktiga delen av studiemedlen ökar sålunda med penningvärdets fall. Penningvärdeförsämringen sedan år 1964, då riksdagen fattade beslut om studiesocialt stöd, har sålunda kommit att medföra en betydande ökning av de studerandes skuldsättning. Det är otillfredsställande att de studerandes situation på detta sätt skall påverkas genom inflationen.

Enligt vår mening bör även studiebidragsdelen därför vara värdebeständig. Studiebidraget enligt studiemedelsförordningen bör fastställas till en summa som motsvarar 0,5 basbelopp enligt lagen om allmän försäkring. Den översyn av studiemedelsystemet som pågår för närvarande bör även innefatta frågan om indexreglering av studiebidraget enligt dessa riktlinjer.

Det studiesociala stödet gäller för studier vid gymnasier, yrkesskolor, fackskolor, folkhögskolor och övriga läroanstalter eller utbildningslinjer som Kungl. Maj:t bestämmer. Studiehjälpsreglementets förmåner är dock inte indexreglerade. En inte oväsentlig försämring relativt sett har därigenom inträtt beträffande studiebidrag och tillägg under de fyra år som studiehjälpsreglementet varit i kraft, även om vissa höjningar senare beslutats av riksdagen.

Vi anser att studiehjälpsreglementets förmåner bör vara värdebeständiga. Vid den pågående översynen av studiemedelsystemet bör möjligheterna att

åstadkomma värdebeständighet undersökas. Därvid bör också övervägas en höjning av nu gällande belopp med hänsyn till den penningvärdeförsämring som ägt rum sedan dessa fastställdes.

För studerande som påbörjat studierna efter 20 års ålder stadgas i studiehjälpsreglementet att ett s. k. förhöjt studiebidrag skall utgå under nio månader, d. v. s. 1 575 kronor per år. Dessa äldre studerande bör enligt vår mening jämföras med universitets- och högskolestuderande. En höjning av det förhöjda studiebidraget till en summa motsvarande 0,5 basbelopp enligt lagen om allmän försäkring ligger sålunda i linje med vad vi tidigare föreslagit.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning i samband med pågående översyn av studiemedelssystemet

dels beträffande frågan om höjning av studiebidraget inom studiemedelsförordningen till 0,5 basbelopp per år enligt lagen om allmän försäkring och i anslutning därtill en motsvarande höjning av det s. k. förhöjda studiebidraget inom studiehjälpsreglementet,

dels beträffande frågan om värdebeständighet för alla förmåner inom studiehjälpsreglementet och i anslutning därtill höjning av dessa sistnämnda med hänsyn till sedan 1964 inträffad penningvärdeförsämring.

Stockholm den 28 januari 1970

Claes Elmstedt (cp) Anna-Lisa Nilsson (cp) Stig Josefson (cp)

i Arrie
